

SĄD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, 1 kwietnia 2022 r.

BSA II.021.7.2022

Pan
Krzysztof Kwiatkowski

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na pismo z dnia 11 marca 2022 r., BPS.DKS.KU.0401.10.2022, działając na podstawie art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1904) w załączeniu uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do **projektu ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 665)**.

Z poważaniem,

dr hab. Małgorzata Manowska
/pismo podpisane podpisem elektronicznym/

**Uwagi Sądu Najwyższego
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego
(druk senacki nr 665)**

I. Uwagi ogólne

1. Przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy przewiduje zmianę art. 445 k.p.k. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 534; cyt. dalej: k.p.k.) polegającą na dodaniu § 1a, w myśl którego „w wypadku przedłużenia terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku termin, o którym mowa w § 1, wynosi miesiąc. O terminie tym sąd zawiadamia stronę doręczając jej wyrok z uzasadnieniem. Jeżeli w zawiadomieniu termin ten wskazano błędnie, a strona się do niego zastosowała, apelację uważa się za wniesioną w terminie”.
2. Zgodnie z zamierzeniem Projektodawcy, proponowana zmiana ma na celu wydłużenie terminu na wniesienie apelacji w postępowaniu karnym w sprawach zawiłych i skomplikowanych, w których sąd sporządzając uzasadnienie wydanego wyroku skorzystał z instytucji przedłużenia terminu do sporządzenia uzasadnienia (s. 1 uzasadnienia). Projektodawcy wskazują, że w aktualnym stanie prawnym wynikającym z brzmienia art. 445 § 1 k.p.k. obowiązuje jednolity termin na wniesienie apelacji w każdej sprawie rozpatrywanej w postępowaniu karnym. Termin ten wynosi 14 dni i biegnie dla każdego uprawnionego od daty doręczenia mu wyroku z uzasadnieniem. Jednocześnie ustawa nie przewiduje żadnej możliwości przedłużenia tego terminu. W dalszej kolejności Projektodawcy zwracają uwagę, że w sytuacji, gdy uzasadnienie wyroku jest obszerne i merytorycznie złożone, „zapewnienie stronie tylko 14 dni na dokładne zapoznanie się z uzasadnieniem i na sporządzenie apelacji, może skutkować poważnymi trudnościami w sporządzeniu rzetelnego i skutecznego środka zaskarżenia” (s. 2 uzasadnienia). Zdaniem Projektodawców skoro ustawodawca dopuszcza przedłużenie terminu na sporządzenie uzasadnienia wyroku przez sędziów (art. 423 §1 k.p.k.), a możliwość ta wykorzystywana jest wielokrotnie, we wszystkich

rodzajach spraw, to należy uznać za zasadne stworzenie w tym zakresie adekwatnego zabezpieczenia podstawowych uprawnień stron postępowania (s. 4 uzasadnienia).

3. Proponowana zmiana ma być stosowana również do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy (art. 2 projektu ustawy).

II. Uwagi szczegółowe

Opiniowany projekt nasuwa poniższe uwagi.

1. Na akceptację zasługuje przyjęte rozwiązanie proceduralne, w myśl którego skutek w postaci wydłużenia terminu do sporządzenia apelacji następuje ex lege dla wszystkich stron, bez konieczności składania wniosków. Wprowadzenie trybu wnioskowego bądź wariantu, w którym wydłużenie terminu do wniesienia apelacji następowałoby z mocy prawa, ale na podstawie określonych w sposób ogólny przesłanek, prowadziłyby bowiem nie tylko do zbędnego wydłużania postępowania, ale również mogłyby generować wątpliwości natury interpretacyjnej.
2. Zasadnie Projektodawca przewiduje, że w sytuacji, gdy w zawiadomieniu kierowanym do strony przez sąd wskazano błędnie termin do wniesienia środka zaskarżenia, a strona się do niego zastosowała, apelację uważa się za wniesioną w terminie. Biorąc pod uwagę charakter i znaczenie gwarancyjne obowiązku informacyjnego przyjęte rozwiązanie wydaje się w sposób optymalny zabezpieczać strony postępowania. W tym zakresie proponowane rozwiązanie stanowi w istocie odzwierciedlenie treści regulacji zawartej w art. 369 § 1¹ kodeksu postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz. U. 2021, poz. 1805), zgodnie z którą „Jeżeli w zawiadomieniu termin ten wskazano błędnie, a strona się do niego zastosowała, apelację uważa się za wniesioną w terminie”.
3. Projekt zakłada, że termin do sporządzenia apelacji wynosi miesiąc „w wypadku przedłużenia terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku”. Stanowi to bezpośrednio odwołanie się do treści art. 423 § 1 k.p.k., w myśl którego w sprawie zawiłej lub z innej ważnej przyczyny, w razie niemożności sporządzenia uzasadnienia w terminie, prezes sądu może przedłużyć ten termin na czas oznaczony. Posłużenie się sformułowaniem „w wypadku przedłużenia terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku” wydaje się jednak pozostawać w opozycji do założonego przez Projektodawców celu nowelizacji tj. „wydłużenia terminu do wniesienia apelacji w sprawach zawiłych i skomplikowanych” (s. 1 uzasadnienia). Oczywiście jest, że istnieje możliwość wprowadzenia do treści

projektowanego przepisu jedynej przesłanki obiektywnej jaką jest fakt skorzystania przez sąd z instytucji przedłużenia terminu do sporządzenia uzasadnienia. Zwrócić jednak należy uwagę, że projektowane rozwiązanie może prowadzić do przedłużania postępowania karnego w sprawach błahych, w przypadku których przedłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia motywowane jest „inną ważną przyczyną”. Takie ogólne ujęcie warunku „innej ważnej przyczyny” stwarza wysokie prawdopodobieństwo tego, że w wielu przypadkach projektowany przepis nie tylko nie będzie służył celom, dla których ma zostać wprowadzony, ale jednocześnie zagrozi realizacji zasady koncentracji procesu i rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Mając na uwadze specyfikę postępowania karnego oraz fakt, że przedłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia odnosi się nie tylko do przygotowywania go w sprawie zawiłej i skomplikowanej, ale może również dotyczyć sprawy prostej, lecz w sytuacji, w której sędzia przygotowujący uzasadnienie z powodu podejmowania innych czynności zawodowych nie jest w stanie sporządzić uzasadnienia w ustawowym terminie, zasadnym wydaje się ograniczenie zakresu zastosowania projektowanego przepisu i objęcie nim wyłącznie spraw zawiłych (zob. R. A. Stefański (red.), S. Zabłocki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Tom. III. Komentarz do art. 297-424*, WKP 2021, Komentarz do art. 423, t. 2; J. Mierzińska-Lorencka, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do nowelizacji 2019*, WKP 2020, Komentarz do art. 423, t. 2.). Asumpt do tego dają również poglądy prezentowane przez przedstawicieli doktryny, w których wskazuje się na konieczność stworzenia prawnych rozwiązań gwarantujących odpowiednią perspektywę czasową, umożliwiającą przeprowadzenie rzetelnej analizy orzeczenia sądu pierwszej instancji oraz jego uzasadnienia (zob. J. Giezek, P. Kardas, *Ustawowe terminy do wniesienia środka zaskarżenia w sprawach karnych a standard rzetelnego procesu – propozycje de lege ferenda*, *Palestra* 10/2016, s. 28-29; K. Gajowniczek -Pruszyńska, A. Szyborska-Rymer, *Wydłużenie terminu do wniesienia apelacji w postępowaniu karnym w sprawach szczególnie zawiłych i skomplikowanych a zmiany w obszarze sporządzania uzasadnień wyroków sądów karnych – propozycja de lege ferenda*, *Palestra* 7-8/2021, s. 28 i n.).

III. Podsumowanie.

Proponowane rozwiązanie co do zasady zasługuje na akceptację. Należy jednak zaproponować rozważenie zawężenia możliwości wydłużenia terminu do wniesienia

apelacji tylko tych sytuacji, w których przedłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku motywowane jest zawartością sprawy.